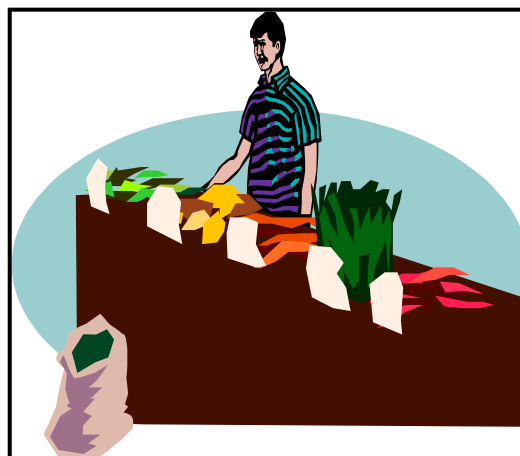

فصل بیست و یکم:

شاخص‌های قیمت

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروش کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد. در سال ۱۳۳۹ با تاسیس بانک مرکزی ایران، مسئولیت تهیه شاخص‌های مذکور، به این بانک محول شد. از سال آغاز تا کنون چند بار سال پایه تغییر نموده است و محاسبه شاخص‌های یاد شده مورد تجدید نظر قرار گرفته است. محاسبه شاخص بهای تولید کننده از سال ۱۳۶۹ توسط بانک مرکزی ایران آغاز شد. از سال ۱۳۷۶ نیز محاسبه شاخص بهای کالاهای صادراتی به منظور نشان دادن تغییرات قیمت کالاهای صادراتی شروع شد.

شاخص بهای خرده‌فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی از سال ۱۳۶۱ لغایت ۱۳۷۵ براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر می‌شد و سپس سال ۱۳۷۴ و بالاخره سال ۱۳۸۱ به عنوان سال پایه انتخاب و از آن زمان تا کنون این شاخص‌ها تهیه و منتشر می‌شود.

جداول آماری ارائه شده در این فصل به شرح زیر است:

- جداول مربوط به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری.
- جداول مربوط به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی: معیار سنجش تغییرات متوسط قیمت تعداد معینی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نامیده می‌شود. شاخصی که بدین گونه بدست می‌آید، صرفاً تغییراتی را که در اثر تغییر قیمت در هزینه زندگی پدید می‌آید، مورد سنجش قرار می‌دهد.

گروه‌های کالاها و خدمات: طبقه‌بندی کالاها و خدمات شاخص‌های قیمت، براساس ماهیت آنها و طبقه‌بندی‌های بین‌المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است ولی مبنای کلی، همان طبقه‌بندی پیشنهادی سازمان ملل (SNA برای خرده‌فروشی و SITC برای عمده‌فروشی) می‌باشد که بنا به ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه‌بندی‌ها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می‌شود که هر یک از آنها چندین زیرگروه دارد، گروه‌های بزرگ را، گروه‌های اصلی و زیرگروه‌های آنها را گروه‌های فرعی کالاها و خدمات می‌نامند.

ضریب اهمیت: سهمی که هر کالا یا خدمت در مجموع هزینه خانوار در یک مقطع زمانی مشخص، دارا است، ضریب اهمیت نامیده می‌شود. این ضریب، مهمترین ضابطه انتخاب کالاها و خدمات برای شاخص‌های مختلف است.

سال پایه: سال پایه سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص نسبت به آن سنجیده می‌شود و شاخص آن برابر ۱۰۰ است و غالباً ضرایب اهمیت مربوط به آن سال، در تهیه شاخص مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نقاط شهری: کلیه نقاطی که در سال پایه ۱۳۶۹، جمعیتی معادل ۵۰۰۰ نفر و بیشتر داشته‌اند، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شهر تلقی شده‌اند.

نقاط روستایی: کلیه نقاطی که در زمان سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵ فاقد شهرداری بوده‌اند، نقاط روستایی اطلاق می‌شوند.

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری استان بر حسب گروه‌های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه‌های فرعی (۱۳۸۳=۱۰۰)

۱۳۸۵	۱۳۸۴	۱۳۸۳	ضریب اهمیت (۱۳۸۳=۱۰۰)	گروه‌های کالاها و خدمات
۱۲۴/۵	۱۱۱/۸	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	شاخص کل گروه‌های اصلی و منتخب فرعی :
۱۲۶/۲	۱۱۱/۴	۱۰۰/۰۰	۳۱/۳۶	۱- خوراکی‌ها ، آشامیدنی‌ها
۱۲۶/۸	۱۱۱/۶	۱۰۰/۰۰	۳۰/۳۲	خوراکی‌ها
۱۲۶/۹	۱۱۵/۰	۱۰۰/۰۰	۶/۰۸	غلات و نان
۱۱۵/۰	۱۰۳/۷	۱۰۰/۰۰	۷/۹۹	گوشت
۱۳۴/۰	۱۱۶/۳	۱۰۰/۰۰	۰/۴۵	ماهی و حیوانات دریایی
۱۱۷/۵	۱۰۲/۴	۱۰۰/۰۰	۳/۷۱	لبینات و تخم‌پرندگان
۱۱۸/۵	۱۰۹/۴	۱۰۰/۰۰	۱/۰۸	روغن‌ها و چربی‌ها
۱۳۱/۴	۱۱۵/۸	۱۰۰/۰۰	۶/۰۷	میوه‌ها و خشکبار
۱۵۲/۲	۱۲۳/۲	۱۰۰/۰۰	۳/۵۱	انواع سبزی، حبوب و فرآورده‌های سبزی
۱۴۰/۳	۱۱۸/۸	۱۰۰/۰۰	۱/۰۵	قند و شکر، مربا ، عسل ، شکلات و محصولات قنادی ..
۱۱۹/۵	۱۱۰/۴	۱۰۰/۰۰	۰/۳۷	نمک و ادویه ، سس‌ها و چاشنی‌ها و ترکیبات آشامیدنیها.
۱۱۱/۷	۱۰۶/۰	۱۰۰/۰۰	۱/۰۴	آشامیدنی‌ها
۱۱۳/۲	۱۰۶/۶	۱۰۰/۰۰	۰/۳۸	۲- دخانیات
۱۲۳/۳	۱۱۳/۳	۱۰۰/۰۰	۷/۴۹	۳- پوشاک و کفش
۱۲۸/۱	۱۱۴/۸	۱۰۰/۰۰	۲۳/۲۴	۴- مسکن، آب ، برق و گاز و سایر سوختها
۱۲۹/۰	۱۱۵/۱	۱۰۰/۰۰	۴/۵۶	اجاره بهای مسکن غیر شخصی
۱۲۹/۲	۱۱۵/۱	۱۰۰/۰۰	۱۴/۸۴	ارزش اجاری مسکن شخصی
۱۳۹/۱	۱۲۲/۲	۱۰۰/۰۰	۲/۱۳	تعمیرات و خدمات ساختمانی
۹۶/۶	۹۶/۶	۱۰۰/۰۰	۰/۳۹	آب
۱۰۲/۶	۱۰۳/۵	۱۰۰/۰۰	۱/۳۲	برق و گاز و سایر سوختها
۱۲۲/۰	۱۱۰/۴	۱۰۰/۰۰	۸/۰۸	۵- اثاث، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه
۱۳۳/۶	۱۱۷/۹	۱۰۰/۰۰	۵/۸۳	۶- بهداشت و درمان
۱۱۲/۴	۱۰۵/۷	۱۰۰/۰۰	۱۰/۲۳	۷- حمل و نقل
۹۷/۵	۹۸/۷	۱۰۰/۰۰	۱/۷۵	۸- ارتباطات
۱۱۱/۲	۱۰۵/۸	۱۰۰/۰۰	۴/۸۸	۹- تفریح ، امور فرهنگی
۱۳۹/۵	۱۱۶/۶	۱۰۰/۰۰	۲/۱۳	۱۰- تحصیل
۱۲۵/۶	۱۱۱/۱	۱۰۰/۰۰	۱/۵۶	۱۱- رستوران و هتل
۱۳۵/۲	۱۱۵/۲	۱۰۰/۰۰	۳/۰۹	۱۲- کالاها و خدمات متفرقه
گروه‌های اختصاصی				
۱۲۰/۷	۱۰۹/۶	۱۰۰/۰۰	۶۱/۲۷	۱- کالاها
۱۳۰/۶	۱۱۵/۴	۱۰۰/۰۰	۳۸/۷۳	۲- خدمت
۱۲۸/۱	۱۱۴/۸	۱۰۰/۰۰	۲۳/۲۴	۳- مسکن ، آب ، برق و گاز و سایر سوختها

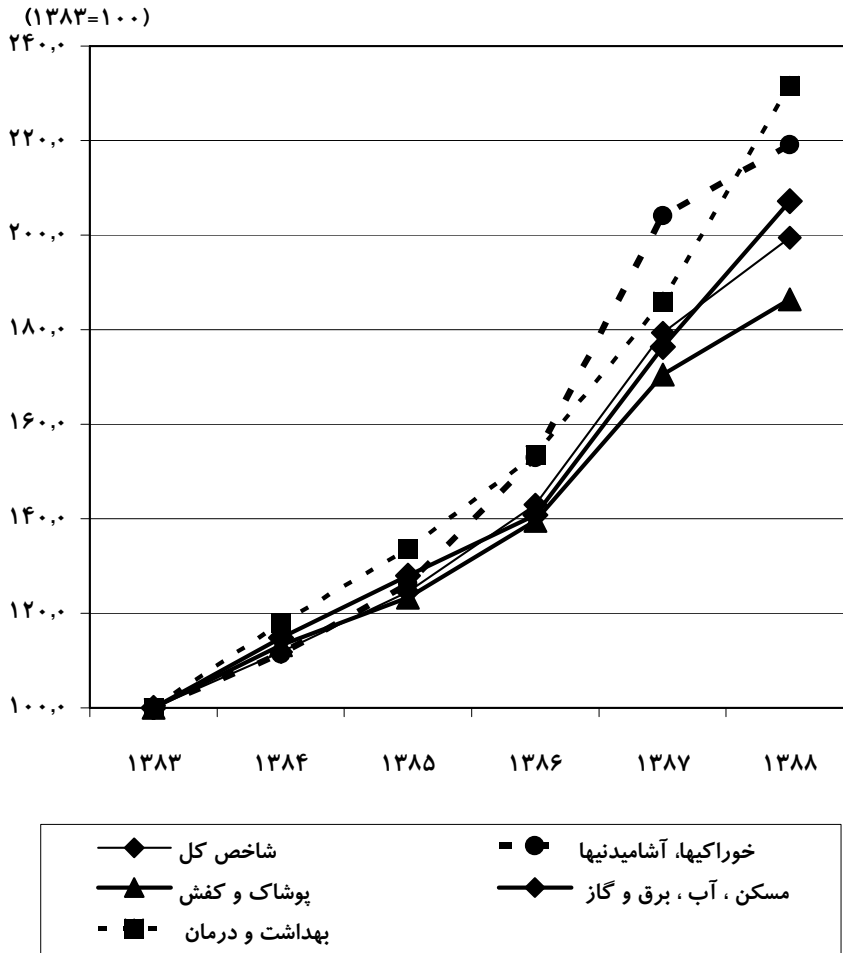
۲۱-۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری استان بر حسب گروه‌های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه‌های فرعی (دنباله)
($100=1383$)

گروه‌های کالاها و خدمات	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	درصد تغییر سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۷ (۲)
شاخص کل	۱۴۳/۰	۱۷۹/۳	۱۹۹/۴	۱۱/۲
گروه‌های اصلی و منتخب فرعی:				
۱- خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها	۱۵۲/۹	۲۰۴/۱	۲۱۹/۱	۷/۳
خوراکی‌ها	۱۵۳/۹	۲۰۶/۲	۲۲۱/۷	۷/۵
غلات و نان	۱۵۴/۵	۲۶۲/۴	۲۳۹/۳	-۸/۸
گوشت	۱۳۹/۴	۱۸۰/۰	۲۱۴/۱	۱۸/۹
ماهی و حیوانات دریایی	۱۵۸/۴	۲۰۴/۸	۲۵۲/۲	۲۳/۱
لبنیات و تخم‌پرندگان	۱۴۱/۶	۱۷۸/۰	۱۸۹/۳	۶/۳
روغن‌ها و چربی‌ها	۱۵۶/۱	۱۹۴/۳	۱۸۵/۸	-۴/۴
میوه‌ها و خشکبار	۱۶۱/۰	۲۰۱/۲	۲۳۳/۳	۱۶/۰
انواع سبزی، حبوب و فرآورده‌های سبزی	۱۸۰/۸	۲۱۱/۵	۲۱۶/۶	۲/۴
قند و شکر، مربا، عسل، شکلات و محصولات قنادی	۱۵۸/۷	۲۰۰/۰	۲۳۰/۴	۱۵/۲
نمک و ادویه، سس‌ها و چاشنی‌ها و ترکیبات آشامیدنیها	۱۵۹/۸	۲۱۷/۸	۲۸۴/۹	۳۰/۸
آشامیدنی‌ها	۱۲۶/۲	۱۴۵/۱	۱۴۸/۲	۲/۱
۲- دخانیات	۱۳۲/۴	۱۶۳/۸	۲۰۳/۴	۲۴/۲
۳- پوشاک و کفش	۱۳۹/۶	۱۷۰/۵	۱۸۶/۴	۹/۳
۴- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوختها	۱۴۰/۸	۱۷۶/۴	۲۰۷/۲	۱۷/۵
اجاره بهای مسکن غیر شخصی	۱۴۰/۱	۱۷۵/۷	۲۱۱/۰	۲۰/۱
ارزش اجاری مسکن شخصی	۱۳۹/۱	۱۷۴/۳	۲۱۰/۰	۲۰/۵
تعمیرات و خدمات ساختمانی	۱۷۰/۳	۲۲۸/۱	۲۱۵/۵	۱۰/۳
آب	۱۲۰/۲	۱۰۳/۱	۹۴/۳	-۸/۵
برق و گاز و سایر سوختها	۱۱۸/۶	۱۳۸/۰	۱۲۲/۶	-۱۱/۲
۵- اثاث، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه	۱۳۸/۴	۱۶۶/۹	۱۷۷/۱	۶/۱
۶- بهداشت و درمان	۱۵۳/۵	۱۸۶/۰	۲۳۱/۶	۲۴/۵
۷- حمل و نقل	۱۲۷/۶	۱۵۱/۰	۱۶۲/۳	۷/۵
۸- ارتباطات	۹۸/۵	۹۹/۱	۱۰۰/۸	۱/۷
۹- تفریح، امور فرهنگی	۱۱۹/۶	۱۳۰/۹	۱۴۴/۲	۱۰/۲
۱۰- تحصیل	۱۵۶/۱	۱۷۴/۶	۲۰۰/۱	۱۴/۶
۱۱- رستوران و هتل	۱۴۴/۸	۱۹۱/۳	۲۰۹/۱	۹/۳
۱۲- کالاها و خدمات متفرقه	۱۵۹/۱	۱۹۱/۴	۲۱۵/۱	۱۲/۴
گروه‌های اختصاصی				
۱- کالاها	۱۴/۱	۱۷۹/۲	۱۹۰/۹	۶/۵
۲- خدمت	۱۴۶/۳	۱۷۹/۷	۲۱۲/۹	۱۸/۵
۳- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوختها ...	۱۴۰/۸	۱۷۶/۴	۲۰۷/۲	۱۷/۵

(۱) غذا در خانه شامل شاخص کالاها و خدمات منتخب است.

(۲) درصد تغییر به روش $100 - (مقدار شاخص سال قبل / مقدار شاخص سال جاری) \times 100$ محاسبه گردیده است. مأخذ- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اداره آمار اقتصادی.

نمودار شاخص بهای برخی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری استان سمنان: ۸۸-۱۳۸۳

منبع: جدول ۱-۲۱

۲-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستائی استان بر حسب گروه‌های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه‌های فرعی (۱۳۸۱=۱۰۰)

۱۳۸۳	۱۳۸۲	ضریب اهمیت (۱۳۸۱=۱۰۰)	گروه‌های کالاها و خدمات
۱۲۳/۱	۱۱۲/۳	۱۰۰/۰	شاخص کل
۱۱۹/۸	۱۱۰/۶	۴۳/۳۴	خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات
۱۲۰/۰	۱۱۰/۶	۳۸/۱۷	خوراکی‌ها
۱۱۲/۹	۱۰۶/۹	۹/۷۸	۱- نان و غلات
۱۲۷/۱	۱۱۵/۷	۹/۸۷	۲- گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آنها
۱۰۵/۳	۱۰۳/۴	۰/۷۴	۳- ماهی‌ها و صدف‌داران
۱۳۵/۷	۱۱۸/۵	۴/۱۶	۴- شیر، پنیر و تخم‌مرغ
۱۰۶/۵	۱۰۵/۵	۲/۴۷	۵- روغن‌ها و چربی‌ها
۱۰۹/۵	۱۰۳/۶	۳/۱۹	۶- میوه و خشکبار
۱۲۶/۳	۱۱۵/۴	۴/۹۱	۷- سبزی‌ها و حبوبات
۱۱۰/۲	۱۰۶/۰	۲/۶۰	۸- شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی(قند و شکر و شیرینی‌ها)
۱۲۳/۱	۱۰۲/۳	۱/۱۹	۹- محصولات خوراکی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۱۱۷/۴	۱۱۱/۵	۱/۹۷	۱۰- چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه‌های غیرالکلی)
۱۱۱/۹	۱۰۲/۷	۱/۱۲	دخانیات
۱۲۶/۷	۱۱۴/۰	۵۶/۶۶	کالاهای غیرخوراکی و خدمات
۱۲۰/۸	۱۰۹/۴	۹/۵۰	پوشاک و کفش
۱۳۶/۶	۱۲۱/۳	۱۶/۷۱	مسکن، آب و برق، گاز و سایر سوخت‌ها
۱۴۸/۹	۱۲۶/۲	۱۱/۲۸	۱- مسکن
۱۴۹/۳	۱۲۶/۶	۹/۹۸	۲- اجاره
۱۴۶/۸	۱۲۴/۴	۱/۳۰	۳- نگهداری و تعمیر واحد مسکونی
۱۲۰/۰	۱۱۴/۷	۵/۴۳	۴- آب، برق و سوخت
۱۲۲/۴	۱۱۱/۴	۷/۵۲	۵- مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها
۱۲۴/۷	۱۱۳/۷	۶/۴۸	بهداشت و درمان
۱۳۵/۳	۱۱۶/۶	۸/۲۰	حمل و نقل
۱۰۰/۱	۱۰۰/۱	۱/۴۱	ارتباطات
۱۰۷/۳	۱۰۲/۹	۳/۰۵	تفریح و فرهنگ
۱۳۱/۴	۱۲۱/۳	۰/۹۲	آموزش
۱۲۶/۴	۱۱۶/۰	۲/۲۶	هتل و رستوران
۱۲۴/۶	۱۱۱/۰	۲/۶۹	کالاها و خدمات متفرقه
			گروه‌های اختصاصی
۱۲۰/۸	۱۱۱/۰	۷۶/۳۲	۱- کالاها
۱۳۳/۵	۱۱۸/۰	۲۳/۶۸	۲- خدمات
۱۲۱/۴	۱۱۱/۳	۹۱/۴۹	شاخص کل ^(۳)

۲۱-۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستائی استان بر حسب گروه‌های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه‌های فرعی (دنباله) (۱۳۸۱=۱۰۰)

گروه‌های کالاها و خدمات	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	درصد تغییر سال ۱۳۸۸ نسبت به سال ۱۳۸۷ ^(۱)
شاخص کل	۱۳۷/۰	۱۵۳/۴	۱۷۳/۳	۱۹۷/۹	۲۲۱/۵	۶/۴
خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات	۱۳۴/۳	۱۵۷/۷	۱۸۳/۵	۲۱۹/۰	۲۴۴/۹	۵/۹
خوراکی‌ها	۱۳۴/۹	۱۵۹/۳	۱۸۵/۸	۲۲۲/۲	۲۴۷/۲	۵/۴
۱- نان و غلات	۱۳۵/۴	۱۵۸/۲	۱۸۰/۶	۲۱۵/۳	۲۱۱/۳	-۸/۴
۲- گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آنها	۱۳۲/۹	۱۴۶/۶	۱۷۷/۵	۲۲۴/۲	۲۷۷/۶	۱۶/۸
۳- ماهی‌ها و صدف‌داران	۱۱۴/۷	۱۳۲/۳	۱۴۸/۳	۱۶۸/۶	۱۹۲/۴	۷/۴
۴- شیر، پنیر و تخم‌مرغ	۱۴۳/۵	۱۶۳/۴	۱۹۵/۷	۲۱۹/۸	۲۶۶/۱	۱۰/۰
۵- روغن‌ها و چربی‌ها	۱۰۷/۳	۱۱۸/۸	۱۵۲/۷	۱۸۵/۳	۱۹۰/۹	۰/۱
۶- میوه و خشکبار	۱۳۱/۶	۱۵۸/۱	۱۷۲/۵	۲۰۲/۸	۲۳۱/۰	۱۰/۱
۷- سبزی‌ها و حبوبات	۱۵۳/۳	۲۳۰/۹	۲۷۳/۸	۳۳۱/۵	۳۵۸/۹	۱۱/۰
۸- شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی(قند و شکر و شیرینی‌ها)	۱۱۴/۹	۱۲۴/۴	۱۲۵/۱	۱۳۵/۳	۱۶۰/۳	۱۲/۸
۹- محصولات خوراکی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر	۱۴۵/۱	۱۵۸/۱	۱۷۱/۷	۱۹۵/۱	۲۴۸/۲	۱۱/۸
۱۰- چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه‌های غیرالکلی)	۱۲۵/۴	۱۳۲/۹	۱۴۹/۲	۱۶۸/۶	۱۹۲/۳	۶/۶
دخانیات	۱۲۴/۱	۱۳۷/۶	۱۴۹/۷	۱۶۹/۹	۲۳۲/۷	۲۵/۸
کالاهای غیرخوراکی و خدمات	۱۳۹/۷	۱۴۹/۰	۱۶۲/۶	۱۷۵/۷	۱۹۷/۱	۷/۲
پوشاک و کفش	۱۲۶/۷	۱۳۱/۵	۱۴۰/۵	۱۴۹/۷	۱۷۰/۱	۸/۷
مسکن، آب و برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۱۵۱/۲	۱۵۷/۹	۱۶۷/۸	۱۷۹/۳	۱۹۲/۹	۴/۹
۱- مسکن	۱۷۱/۵	۱۸۱/۲	۱۹۷/۴	۲۱۴/۹	۲۳۳/۸	۵/۳
۲- اجاره	۱۷۲/۵	۱۸۱/۷	۱۹۳/۰	۲۰۶/۴	۲۲۱/۸	۴/۹
۳- نگهداری و تعمیر واحد مسکونی	۱۶۶/۵	۱۷۸/۸	۲۱۹/۴	۲۵۸/۱	۲۹۴/۷	۷/۰
۴- آب، برق و سوخت	۱۲۳/۷	۱۲۶/۴	۱۲۷/۷	۱۳۱/۴	۱۳۷/۶	۳/۹
۵- میلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۱۳۴/۶	۱۴۶/۴	۱۶۱/۱	۱۸۱/۴	۲۰۹/۵	۵/۸
بهداشت و درمان	۱۴۸/۷	۱۷۳/۷	۲۰۹/۶	۲۲۹/۱	۲۷۹/۳	۱۱/۷
حمل و نقل	۱۵۳/۶	۱۶۷/۱	۱۹۲/۵	۲۱۲/۷	۲۴۰/۵	۷/۹
ارتباطات	۱۰۸/۳	۱۱۱/۱	۱۱۱/۰	۱۱۱/۰	۱۱۱/۰	۰/۰
تفریح و فرهنگ	۱۱۵/۴	۱۱۹/۶	۱۲۳/۱	۱۲۶/۵	۱۳۸/۱	۷/۵
آموزش	۱۳۱/۴	۱۳۱/۷	۱۳۱/۴	۱۳۱/۴	۱۶۵/۴	۱۵/۵
هتل و رستوران	۱۳۹/۹	۱۵۸/۰	۱۷۳/۱	۲۲۳/۳	۲۹۳/۲	۲۴/۱
کالاها و خدمات متفرقه	۱۴۶/۴	۱۶۷/۱	۱۸۸/۶	۲۱۴/۳	۲۴۳/۹	۹/۳
گروه‌های اختصاصی						
۱- کالاها	۱۳۳/۳	۱۵۰/۹	۱۷۱/۹	۱۹۸/۵	۲۲۱/۷	۵/۹
۲- خدمات	۱۵۳/۳	۱۶۴/۸	۱۷۹/۳	۱۹۴/۹	۲۲۰/۹	۸/۷
شاخص کل ^(۲)	۱۳۴/۶	۱۵۱/۶	۱۷۲/۰	۱۹۷/۳	۲۲۱/۵	۶/۵

(۱) درصد تغییر به روش ۱۰۰- (مقدار شاخص سال قبل / مقدار شاخص سال جاری) × ۱۰۰ محاسبه گردیده است.

(۲) شاخص کل منهای ارزش اجاری واحدهای مسکونی ملکی محاسبه شده است.
 مأخذ- مرکز آمار ایران (م.ر).